PROEFSTALMETINGEN BIJ PROEFSTALLENCOMPLEX RONGEN, DAIRY WELFARE FLOOR DW2A (RAV20061)

Locatie: **Schipperspeel 1 te Oploo**

Rapport nummer: PR-024025

Opdrachtgever: Dairy Welfare BV

Datum: 09-06-2026

EnviVice
Schouwbroekseweg 48
5616 NW Eindhoven
tel: 0031 6 - 83252355
postbus@envivice.nl

Opdrachtgever:	Dairy Welfare BV
Rapport nummer:	PR-024025
Datum:	09-06-2026

Rapportage:	Collegiale toets:
L. de Reus	Ing. H. Schiricke

Tenzij anders overeengekomen zijn op onze rapporten de auteursrechten conform de RVOI-voorwaarden van toepassing. Niets uit dit rapport mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van EnviVice.

Inhoudsopgave

	Samenvatting	pagina	3
1	Inleiding	pagina	4
2	Materiaal en methoden	pagina	5
3	Onderzoeksresultaten	pagina	13
4	Discussie	pagina	14
5	Conclusie	pagina	18

Referenties

Bijlagen

B1.	Analyseresultaten laboratorium
B2.	Basisgegevens emissieberekening
B3.	Meetleidingen in de stal
B4.	Staltekening
B5.	Dixon’s Q-test
B6.	Beschrijving meetonzekerheid
B7.	Omgevingskaart stal Rongen, opstelling buitenluchtmetingen bij verschillende windrichtingen

Colofon

Samenvatting

In opdracht van Dairy Welfare BV zijn door EnviVice ammoniakmetingen uitgevoerd in het kader van de proefstalstatusregeling. Het ammoniak reducerende principe van de proefstal betreft de rubberen oplegvloer, variant DW2a, van producent Dairy Welfare BV. De metingen zijn uitgevoerd in het proefstallencomplex Rongen te Oploo. Doelstelling van de metingen is het vaststellen van de ammoniakemissie van de DW2a vloer voor het stallencomplex Rongen te Oploo.

Het meetprogramma is opgesteld op basis van het gestelde in rapport 1032, 'Protocol voor meting van ammoniakemissie uit huisvestingssystemen in de veehouderij 2013a', juli 2017, Wageningen University & Research (WUR) - Livestock Research [ref 1].

Voor het proefstallencomplex Rongen te Oploo, gebruikmakende van de DW2a vloer van Dairy Welfare BV, is een gestandaardiseerde ammoniakemissie gemeten van 10,6 kg/dierplaats/jaar (kg/dp/jaar). De onder- en bovengrens zijn respectievelijk 9,1 en 12,9 (10,6 -1,5/+2,3) kg/dp/j. Er zijn verder geen uitbijters in de dataset gevonden.

1. Inleiding

1.1. Achtergrond

In opdracht van Dairy Welfare BV zijn door EnviVice ammoniakmetingen uitgevoerd in het kader van de proefstalstatusregeling. Het ammoniak reducerende principe van de proefstal betreft de rubberen oplegvloer, variant DW2a, van producent Dairy Welfare BV. De metingen zijn uitgevoerd in het proefstallencomplex Rongen te Oploo.

Het meetprogramma is opgesteld op basis van het gestelde in rapport 1032, 'Protocol voor meting van ammoniakemissie uit huisvestingssystemen in de veehouderij 2013a', juli 2017, Wageningen UR Livestock Research [ref 1]. Het bemeten proefstallencomplex bestaat uit meerdere rundveestallen en de standaard meetopzet is hierop aangepast.

Doelstelling van de metingen is het vaststellen van de gestandaardiseerde ammoniakemissie van de DW2a vloer voor het stallencomplex Rongen te Oploo.

2. Materiaal en methoden

2.1 Beschrijving emissie reducerend principe

De beperking van de ammoniakemissie is gebaseerd op een verhoging van de pH, gerealiseerd door toepassing van een rubberen vloer in plaats van beton, in combinatie met het zo snel mogelijk scheiden van urine en de vaste mestfractie.

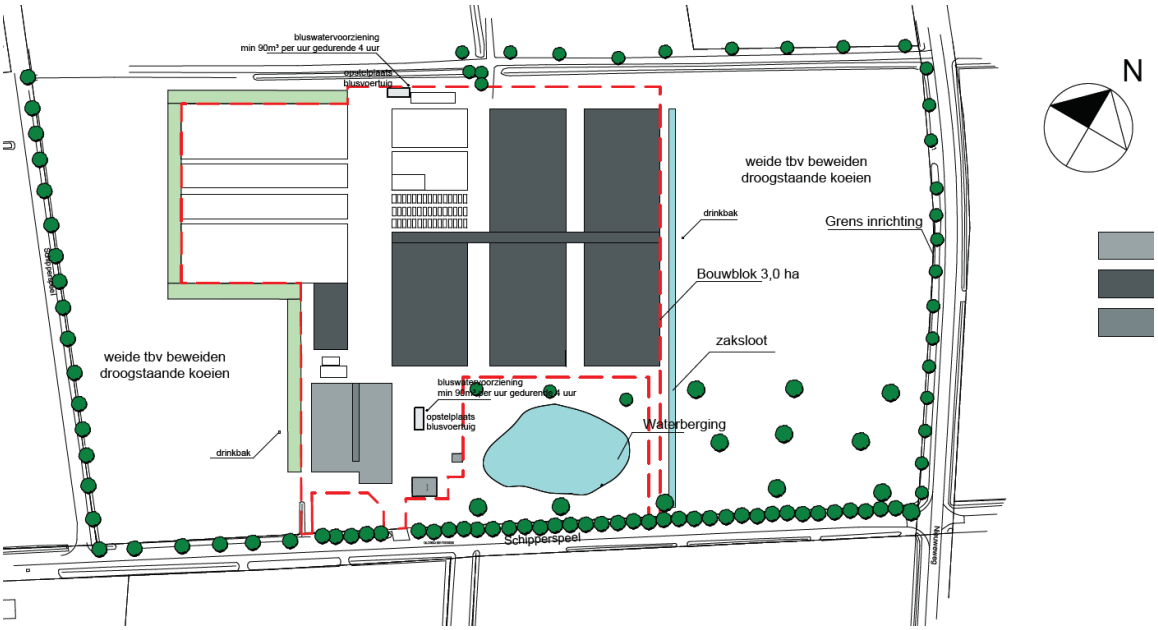
De rubberen vloer is uitgevoerd met een profielstructuur die de afvoer van urine versnelt, waardoor de contacttijd tussen urine en vaste mest zo kort mogelijk wordt gehouden. In de onderhavige variant zijn de giergoten voorzien van perforaties, die de afvoer van urine naar een onderliggend bassin verder versnellen. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar figuur 2.1.

Figuur 2.1. Detailopname van de rubberen profielvloer met mestschuif en giergoot voorzien van perforaties.

Een rubberen vloer heeft een gunstig effect op de klauwgezondheid en de beloopbaarheid, met name bij toepassing van een profiel.

2.2 Stalbeschrijving

Figuur 2.2.1. Plattegrond rundveestallen complex Rongen te Oploo.

In figuur 2.2.1 is het rundveestallen complex op kaart weergegeven. Er zijn zes stallen die onderling met elkaar zijn verbonden. In de proefstal aanvraag zijn de stallen in meer detail beschreven. De stallen zijn allemaal tegelijkertijd bemeten op de emissie van ammoniak. Afhankelijk van de windrichting zijn de ingaande luchtconcentraties bemeten. De meest voorkomende windrichting in Nederland is zuidwestenwind. In bijlage B7 is de meetstrategie bij deze windrichting en overige windrichtingen weergegeven. De wachtruimte is gedurende de dag circa 18 uur in gebruik. De schuif op het opdrijfhek schuift na elke batch koeien (max. 1,5 uur per batch) de (meadow) vloer schoon. Na elke melkbeurt is de vloer schoon geschoven. Dus zodra de wachtruimte niet in gebruik is, is de vloer schoon geschoven. Beïnvloeding van stallen onderling: buiten het gebruik van de doorlopen naar de centrale gang voor het transport van koeien, zijn de deuren in de betreffende gevels dicht. Dit is niet wezenlijk anders dan bij een opzet met een beperktere omvang. Door middel van horizontale afschermingsconstructies van de looppaden naar de melkstal is 1 grote melkveestal gesimuleerd tijdens de metingen (zie foto B3.2 in bijlage B3).

Ten zuiden en zuidwesten liggen enkele bedrijven op ca. 100 m. Gezien de afstand zal de emissie van deze bedrijven niet significant zijn voor de te meten stallen. Daarnaast is altijd de

bovenwindse concentratie van ammoniak gemeten zodat hiervoor wordt gecorrigeerd. Alle aanwezige koeien in de stallen stonden continue op stal. Er heeft geen beweiding plaatsgevonden tijdens de metingen.

2.3 Stalmanagement

In tabel 2.3.1 hieronder zijn de diverse management aspecten van de onderzochten stal beschreven.

Tabel 2.3.1: Stalmanagement

Kenmerk	Omschrijving
Omschrijving stallen/afdelingen, orientatie N/Z	Zie B4 en aanvraag proefstal.
Uitvoering emissiereducerend systeem op meetlocaties	Zie sectie 2.1 en aanvraag proefstal
Afmetingen (l x b x h), oppervlak en inhoud, lay-out met indeling	Zie B4. Staltekening
Mestroosteroppervlak, mestbesmeurd oppervlak	Zie B4. Staltekening
Uitvoering roostervloer	Zie sectie 2.1 en aanvraag proefstal
Aantal dieren en bezetting tijdens meting, conformiteit met dierwelzijnseisen	Zie B2.
Systeem luchtinlaat	Via zijwanden
Systeem luchtuitlaat	Via open nok
Ventilatoren en capaciteit	n.v.t.
Ventilatie -instellingen	Handmatig door ventilatie gordijnen in zijwanden
Temperatuurinstellingen	Geen
Verwarming	Geen
Speciale klimaatvoorzieningen	Geen
Voersysteem, voersoorten	Gras/mais/krachtvoer
Voeraanbod, voertijden	Onbeperkt
Drinksysteem	Waterbakken
Lichtregiem	Geen
Productie eigenschappen	-
Technische parameters die op basis van de landbouwkundige randvoorwaarden moeten worden geregistreerd	De schijffrequentie tijdens de metingen bedroeg circa 14x per dag.

2.4 Meetstrategie

Het meetprogramma is opgenomen in tabel 2.4.1 en is opgesteld op basis van de uitgangspunten uit rapport 1032a. EnviVice voert de emissiemetingen van natuurlijk geventileerde stallen uit binnen het KMS-systeem van EnviVice wat gebaseerd is op de ISO 17025 (procedure P7.2B, versie 25.01). In bijlage B3 is een schematische weergave opgenomen van de meetlocaties zoals vermeld in tabel 2.4.1. Daarnaast zijn hierin de meetpunten van de ringleidingen voor de bepaling van de nokconcentraties nader gespecificeerd.

Tabel 2.4.1 Monstername per meetlocatie

Te meten componenten/bepalingen	Locatie omschrijving	
	1. Nok van de 5 stallen	2. Buitenlucht
NH_3 nat-chemisch	X	X
Ventilatie debiet door: CO_2 metingen	X	X
Buitenluchttemperatuur		X
Staltemperatuur	X	
Relatieve luchtvochtigheid	X	X

Het bovenstaande meetprogramma is eenmaal per twee maanden uitgevoerd, gedurende twee aaneengesloten werkdagen. Alle nat-chemische metingen zijn in duplo uitgevoerd. In totaal zijn zes meetsessies van 24 uur uitgevoerd, elk in duplo. Dit resulteert in 2 × 6 = 12 ammoniakanalyses. Hiermee voldoet het programma minimaal aan de richtlijnen uit rapport 1032a.

De monsternameleiding in de nok bestaat uit meerdere monsternamepunten met een constante monsternameflow. Op deze wijze is een volume proportioneel monster genomen over het gehele meetvlak, waardoor een representatieve monsterneming vanuit de gasverzamelbuizen (gridmeting) is gewaarborgd. In bijlage B3 zijn de gemeten flows van alle orifices voor en na het onderzoek opgenomen. Uit de resultaten kan worden afgeleid dat de volume proportionele meetleiding goed heeft gefunctioneerd bij alle meetsessies, zie verder hoofdstuk discussie.

De ventilatiegordijnen zijn tijdens de metingen niet specifiek gepositioneerd; het reguliere ventilatiemanagement is aangehouden. Wel is de gang waarlangs de koeien naar melkstal D worden geleid tussen de afzonderlijke stallen tijdens de metingen afgesloten met horizontaal afschermingsmateriaal. Op deze wijze is een grote, natuurlijk geventileerde ‘standaard’ melkveestal gesimuleerd, met als verschil dat de te meten dierpopulatie aanzienlijk groter is dan gebruikelijk.

De ligboxen en bijbehorende kelder zijn niet afgesloten, omdat dit niet nodig was om aan de landbouwkundige randvoorwaarden te voldoen.

De achtergrondmeting is altijd bovenwinds uitgevoerd. Dit betekent dat bij een zuidwestenwind de meetlocatie voor de achtergrondmeting is gepositioneerd zoals weergegeven in bijlage B7.

2.5 Monstername

Voor de bepaling van de emissie zijn zowel concentratiemetingen als landbouwkundige registraties door de veehouder noodzakelijk. Deze registraties zijn vereist om het ventilatiedebiet te kunnen berekenen volgens de CO_2-massabalansmethode. De landbouwkundige registraties en gemeten concentraties worden ingevuld in de rekensheet en kunnen worden gevonden in bijlage B2. De meetmethoden voor de concentratiebepalingen van NH_3 en CO_2, alsmede de overige parameters is hieronder opgenomen in tabel 2.5.1.

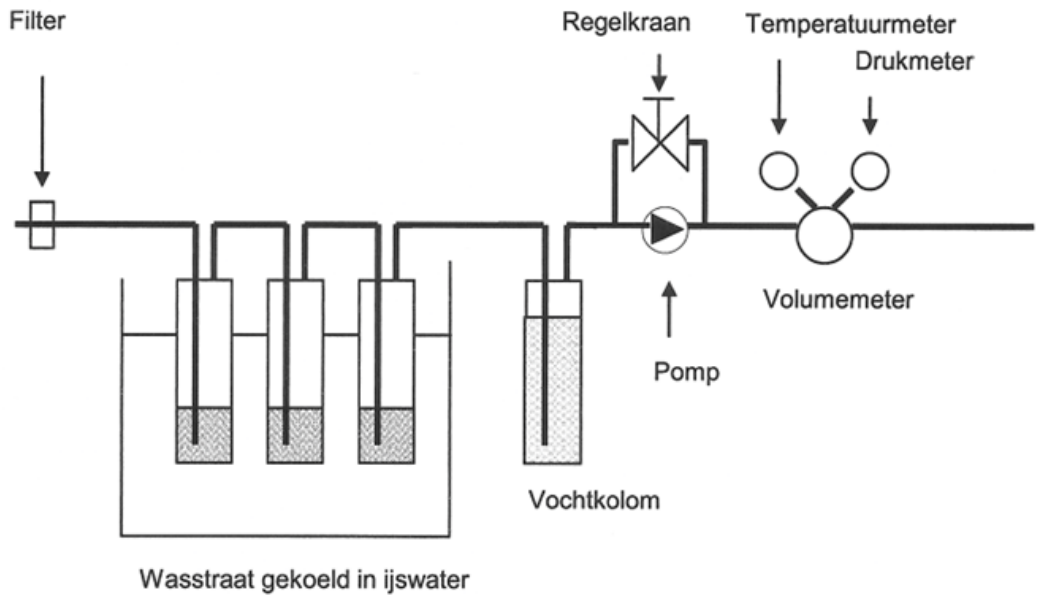
Tabel 2.5.1. Meetmethoden emissieparameters

component/ bepaling	bemonsterings Methode	meetmethode	norm	meetfrequentie per meetdag	locatie
NH_3 stallucht via nok (5 stallen)[a)]	Monstername via ringleiding met kritische openingen en absorptie in 0,05 M H_2SO_4	fotometrisch	NEN 2826 / NEN 8014	2 * 24 uur	1
NH_3 buitenlucht	Monstername via ringleiding met kritische openingen en absorptie in 0,05 M H_2SO_4	fotometrisch	NEN 2826	2 * 24 uur	2
CO_2 stallucht*	Monstername via ringleiding met kritische openingen	NDIR	ISO 12569	1 * 24 uur	1
Luchttemperatuur (stallucht en buitenlucht)	n.v.t.	Thermokoppel	ISO 8756	24 uur continue	1
Relatieve luchtvochtigheid (stallucht en buitenlucht)	n.v.t.	Dauwpunt sensor	-	24 uur continue	1

a) op losse punten is de concentratie van kooldioxide bepaald en vergeleken met de SRM-resultaten; hierdoor is de homogeniteit van het meetvlak bepaald.

Ammoniak (NH_3)

De monsterlucht is aangezogen vanuit de gasverzamelvaten naar drie gekoelde impingers gevuld met 0,05 M H_2S0_4 en door een droogkolom gevuld met silicagel. De lucht wordt door een pomp en DKD gekalibreerde droge gasmeter geleid. Figuur 2.5.2 toont een schematisch overzicht van de meetopstelling.

Figuur 2.5.2. Schematische opzet van de meetopstelling voor ammoniak.

De monsters zijn geanalyseerd op het gehalte ammoniak door een geaccrediteerd laboratorium. Met behulp van een DKD gekalibreerde balans is het opmaakvolume van de monsters door weging vastgesteld.

In deze opzet zijn alle primaire meetgrootheden gekalibreerd tegen een extern referentiemiddel dat weer gekalibreerd is tegen een internationale standaard. Deze opzet is volgens ISO17025. Zie colofon voor de gebruikte accreditatie certificaten van interne referentiemiddelen.

CO_2 metingen

De CO_2-metingen zijn uitgevoerd met een NDIR-monitor. De metingen vanuit de gasverzamelvaten zijn gebruikt voor de berekening van het afgasdebiet en de emissiefactor.

Hiervoor is gebruikgemaakt van een nauwkeurige CO_2-analysator van Siemens, type Ultramat 23, die speciaal is geconfigureerd voor stalmetingen. De meetrange bedraagt 0–5000 ppm.

De CO_2-monitoren zijn gekalibreerd met een kalibratiegas van 1670 ppm (nauwkeurigheid 2%; DKD-gecertificeerd kalibratiegas). De nulpuntkalibratie is uitgevoerd met stikstofkalibratiegas. Daarnaast zijn de monitoren periodiek gecontroleerd op lineariteit. Zie foto 2.5.3 voor een afbeelding van de CO_2-monitor van Siemens.

De lineariteit en de methaankruisgevoeligheid van de individueel gemerkte CO_2-monitoren zijn periodiek vastgelegd. De logfrequentie tijdens de metingen bedraagt 1 minuut.

Figuur 2.5.3. Foto CO_2 monitor Siemens (twee meetranges).

2.6. Data, dataverwerking en berekeningswijze van de ammoniakemissie

Alle ammoniak in- en uitgaande luchtstromen zijn gemeten (concentratie en debiet) zodat de emissie van het gehele stallencomplex is uitgerekend.

Totale ammoniak vracht [kg/uur] = Ammoniak vracht vanuit nok van de stallen [kg/uur]

Het bovenstaande is gecorrigeerd voor de ingaande concentratie van ammoniak, dus:

Ammoniak vracht [kg/uur] = 24-uurgemiddeld gemeten afgasdebiet [m^3/uur] * (24-uurgemiddelde concentratie nok stal [mg/m^3] - 24-uurgemiddelde concentratie ingaande lucht [mg/m^3]) /1.000.000

Emissiefactor NH_3 per stal [kg/dierplaats/jaar] = Totale ammoniak vracht [kg/uur] * 8760 [uur/jaar] / aantal dierplaatsen [-]

m^3: m^3 betrokken op standaard omstandigheden (293 K; 101,3 kPa) en droog gas

De emissiefactoren zijn uitgerekend voor melkvee met permanent opstallen. Zie voor de formules pagina 10 en 11 van het standaard protocol [ref 1]. De standaard rekensheet van het RVO is gebruikt.

Minimaal 80% van de dataset moet bruikbaar zijn en voldoen om een gemiddelde te berekenen. Dit is volgens protocol en daar is aan voldaan. Met een Q-test is onderzocht of de dataset uitbijters bevat. Dit is niet het geval (zie bijlage B5).

Ook zijn de uurgemiddelde meteorologische meetdata van het dichtstbij gelegen KNMI-meetstation gebruikt bij de analyses van de meetresultaten.

Gebruikte formules

- Voor ammoniak concentratie metingen zie de norm NEN 2826
- Voor berekening debiet via CO_2-massabalans, zie WUR 1032a [ref 1]
- Voor berekening emissiefactor ammoniak zie WUR 1032a [ref 1]

3. Onderzoekresultaten

De ammoniakemissie resultaten zijn samengevat in tabel 3.1 en grafisch gepresenteerd in figuur 3.1. De resultaten in tabel 3.1. zijn voor de opzet waarbij het gehele stallencomplex als een grote stal is gemeten, zoals beschreven in 2.4. De beschrijving en berekening van de meetfout is beschreven in bijlage B6.

Tabel 3.1 Resultaten metingen ammoniakemissie.

	Locatie:	Oploo					
	Veehouder:	Rongen					
	meting nr.	1	2	3	4	5	6
	start meting:	12-5-2025	21-7-2025	8-9-2025	3-11-2025	29-12-2025	23-02-26
	einde meting:	13-5-2025	22-7-2025	9-9-2025	4-11-2025	30-12-2025	24-02-26
	start tijd:	13:37	10:33	11:05	10:56	11:16	10:05
	eind tijd:	13:37	10:34	11:07	10:58	11:30	10:05
	maand nr.:	5	7	9	11	12	2
Totaal ventilatiedebiet (24 uur gemiddeld)	[m^3/uur][a)]	1.300.000	1.000.000	710.000	1.600.000	480.000	970.000
Ventilatiedebiet per koe	[m^3/uur per koe]	1.300	1.200	800	1.600	500	980
Ammoniak concentratie stal SRM-meting 24 uurgemiddelde	[mg/m^3][a)]	1,23	1,79	2,12	0,83	2,14	1,35
Ammoniakemissie	[kg/dp/j][b)]	10,8	11,8	11,2	11,0	8,8	10,1

a) betrokken op standaard omstandigheden (293 K; 101,3 kPa) en droog afgas.

b) betrokken op standaard omstandigheden (293 K; 101,3 kPa), droog afgas en gestandaardiseerd naar 4,5 m^2 mest besmeurd oppervlak; 10,5 graden Celsius buitentemperatuur en 23 mg/l ureum, volgens standaardmeetprotocol [ref 1].

De gemiddelde emissiefactor is 10,6 kg/dp/j gestandaardiseerd naar 4,5 m^2 met mest besmeurd oppervlak; 10,5 graden Celsius en 23 mg/l ureum. De berekende onder en boven grens zijn voor het gemiddelde respectievelijk 9,1 en 12,9 kg/dp/j.

In de dataset zijn geen uitbijters gevonden. Dixon's Q-test is toegevoegd in bijlage B5.

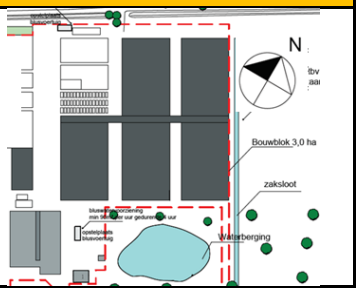
4. Discussie

Om te onderzoeken of de meetstrategie toepasselijk is voor het stallencomplex zijn diverse data geanalyseerd, de resultaten zijn hieronder beschreven.

4.1. Invloed van windrichting en -snelheid

Ten eerste is de invloed van de windrichting – en snelheid op de ammoniakemissie onderzocht. De windrichting -en snelheid resultaten per meetsessie zijn weergegeven in tabel 4.1.1. Verdeeld over de zes sessies hebben variërende windrichtingen en -snelheden opgetreden. De ammoniakemissies, berekend in de individuele meetsessies, vertonen geen significante verschillen. Dit wordt ook ondersteund door Dixon's Q test, zie bijlage B5.

Tabel 4.1.1. Windrichting en -snelheid tijdens de meetsessies

Meting nr.	Windrichting []	Windsnelheid [m/s]	Ammoniakemissie [kg/dp/j]	Staltekening
1	69 (ONO)	4,0	10,8	
2	214 (ZW)	4,1	11,8	
3	328 (NWN)	1,2	11,2	
4	194 (ZZW)	4,9	11,0	
5	300 (WNW)	1,5	8,8	
6	225 (ZW)	4,0	10,1	

4.2. CO_2 concentratie profiel en meetstrategie

In de volgende paragraaf wordt de meetstrategie om het stallencomplex als een grote stal te beschouwen verder onderbouwt. Om het stallecomplex als geheel te kunnen beschouwen moet worden aangetoond dat de gemiddelde gemeten stallucht concentraties van alle staldelen samen representatief is voor de uitstoot van zowel CO_2 en NH_3 van de totale populatie koeien in alle staldelen samen. Met andere woorden de CO_2-massabalans wordt toegepast op het gehele stallencomplex in plaats van op individuele staldelen.

4.2.1. Theoretische onderbouwing

De geproduceerde CO_2 wordt door de koeien en de mest op vloerniveau uitgeademd/geëmitteerd. De koeien en de mest zijn zelf relatief homogeen verdeeld over de

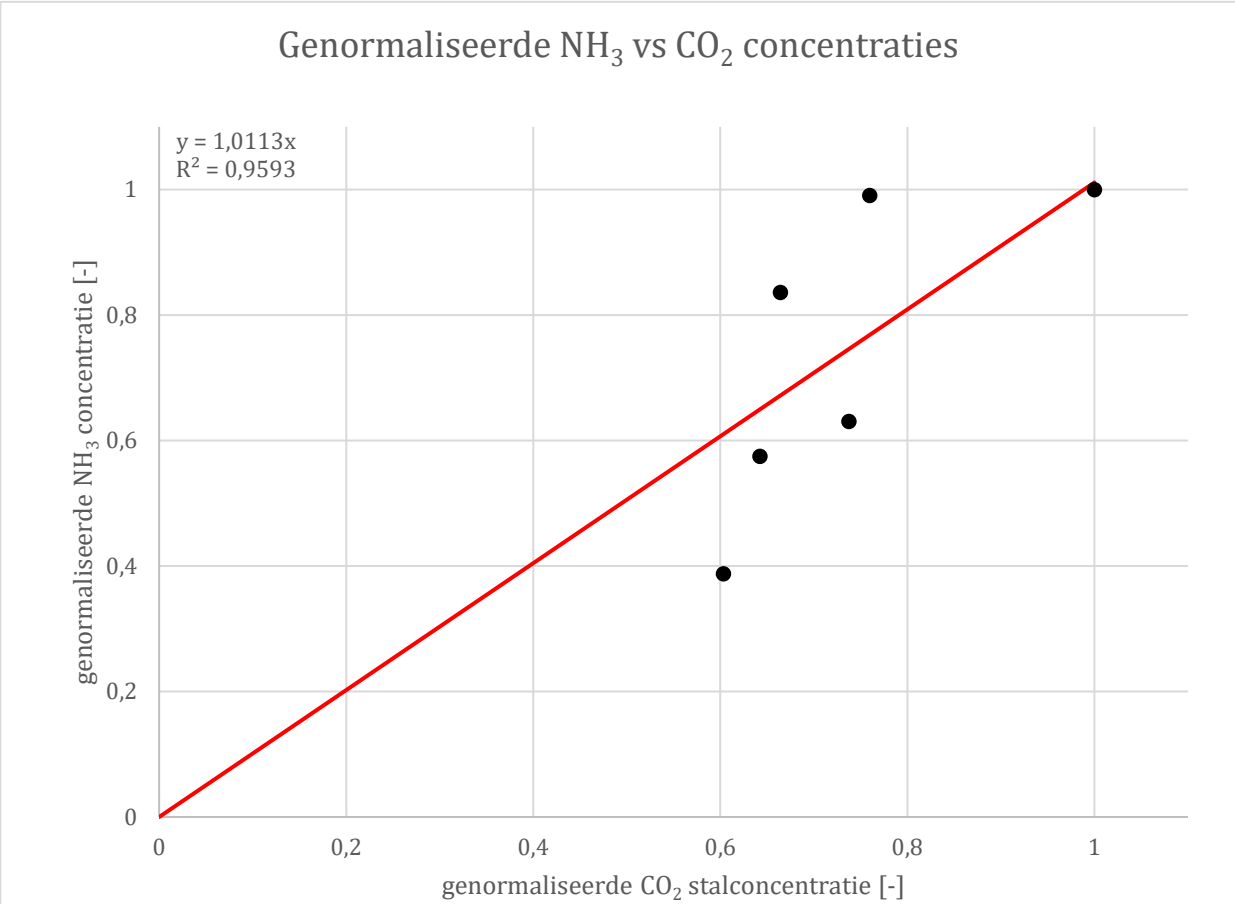
vloeroppervlakte van de staldelen waardoor de brondistributie van nature relatief homogeen is over het staloppervlak. Bij natuurlijk geventileerde melkveestallen met open zijwanden zorgt de thermische opdrijving en de achtergrondturbulentie ervoor dat deze CO_2 op stalluchtschaal goed mengt met de verversingslucht.

Wind en stromingspatronen kunnen zorgen voor een ruimtelijke herverdeling van de gemengde stallucht tussen de staldelen, zonder dat dit de totale CO_2-massa in het stallencomplex beïnvloedt. Dit mogelijke ruimtelijke profiel tussen de staldelen doet er voor de debietbepaling niet toe zolang het gemiddelde representatief is, want de massabalans werkt met de totale hoeveelheid CO_2 in het stalvolume. Een gemiddelde waarde van alle meetpunten kan een nauwkeurige maat geven voor de luchtverversingssnelheid, ongeacht aanwezige ruimtelijke inhomogeniteit. Daarom stelt EnviVice dat de concentratie van de VPM-leiding met zijn vele kritische openingen een zo accuraat mogelijke CO_2 stallucht concentratie bepaald, ook onder inhomogene omstandigheden.

Een andere situatie waarbij de representativiteit van de gemeten gemiddelde concentratie wél in het geding komt, is wanneer het ventilatievoud zeer hoog is. Bij een hoog aantal luchtverversingen per uur is de verblijftijd van de stallucht zo kort dat de door de koeien geproduceerde CO_2 onvoldoende tijd heeft om zich (homogeen of inhomogeen) te verspreiden over de staldelen, voordat de lucht de stal alweer verlaat. Het gevolg is dat de stal-buitenlucht concentratieverhouding sterk afneemt, waardoor het signaal dat ten grondslag ligt aan de massabalansberekening klein wordt ten opzichte van de meetonzekerheid. Dit wordt terug gemeten als een zeer lage gemiddelde stallucht CO_2 concentratie over alle staldelen over 24 uur. Dit is echter niet het geval geweest tijdens de zes meetsessies.

4.2.2. Experimentele onderbouwing

Zoals aangegeven in paragraaf 4.2.1 moet worden aangetoond dat zowel de CO_2 en NH_3 concentraties representatief zijn voor alle koeien van de staldelen. Dit betekent dat de concentratieniveaus van CO_2 en NH_3 gekoppeld moeten zijn. Lage ventilatie betekent een hogere CO_2 concentratie. Aannemende dat de productie van NH_3 relatief constant is tussen de sessies (geen verandering in bedrijfsvoering) betekent dit ook dat de NH_3 concentratie hoger zou moeten zijn bij een lage ventilatie. Om te evalueren of CO_2 en NH_3 inderdaad homogeen zijn, met andere woorden de gassen verdelen zich op dezelfde manier door de stal zijn de genormaliseerde concentraties met elkaar vergeleken, zie grafiek 4.2.2.1.

Figuur 4.2.2.1. De genormaliseerde ammoniak concentratie in de stal uitgezet tegen de genormaliseerde CO_2 concentratie in de stal per meetsessie.

Het verwachte verband wordt aangetoond. Er bestaat een positieve correlatie tussen de NH_3 en CO_2 concentraties in de stallucht. Daarmee onderbouwen de metingen de aanname dat CO_2 en NH_3 homogeen ten opzichte van elkaar zijn verdeeld in de stal.

Verder moet worden aangetoond dat in geen van de meetsessies een te hoge ventilatie heeft plaatsgevonden. Dit kan worden gedaan door het ventilatievoud (aantal luchtverversingen per tijdseenheid) en de ventilatie per koe te analyseren. Tabel 3.1 bevat de totaal debieten en debieten per koe voor de 6 meetsessies. De 5 stallen samen hebben een volume van circa 70.000 m^3. In tabel 4.2.2.1 is het ventilatievoud per sessie gegeven. De waarden liggen tussen de 7 en 22 maal per uur.

Tabel 4.2.2.1 Ventilatievoud per meetsessie

Meetsessie nr.	Totaal debiet 5 staldelen [m³/uur][a)]	Debiet per koe [m³/uur/koe][a)]	Ventilatievoud [keren/uur]
1	1.300.000	1.300	19
2	1.000.000	1.200	14
3	710.000	800	10
4	1.600.000	1.600	22
5	480.000	500	7
6	970.000	980	14

a) betrokken op standaard omstandigheden (293 K; 101,3 kPa) en droog afgas.

De gemeten ventilatiedebieten per koe varieerden van 500 tot 1.600 m³/uur, met een gemiddelde van 1.100 m³/uur. In een recente studie van de Wageningen University & Research (ref. 7), uitgevoerd in 15 natuurlijk geventileerde melkveestallen gedurende een periode van drie jaar (03/2021–02/2024), werd een ventilatiedebiet gemeten variërend van 641 tot 3.818 m³/uur per koe. In alle meetsessies, met uitzondering van sessie 5, lag het berekende ventilatiedebiet binnen deze bandbreedte. Het maximale ventilatiedebiet van 1.600 m³/uur per koe ligt bovendien ruim onder het maximum van 3.818 m³/uur per koe dat in de praktijkstudie werd vastgesteld. Op basis hiervan kan worden aangenomen dat de metingen van sessies 1, 2, 3, 4 en 6 hebben plaatsgevonden onder representatieve ventilatieomstandigheden voor melkvee.

Tijdens sessie 5 werd een ventilatiedebiet gemeten dat lager was dan de ondergrens van de WUR-studie. De bijbehorende emissie was eveneens lager, maar werd op basis van de Dixon's Q-test niet als uitbijter geclassificeerd. Indien het ventilatiedebiet van sessie 5 als te laag en daarmee niet representatief voor melkveehouderijomstandigheden wordt beschouwd, bedraagt de gemiddelde emissie op basis van sessies 1, 2, 3, 4 en 6 11,0 kg/dierplaats/jaar in plaats van 10,6 kg/dierplaats/jaar. Dit aangepaste gemiddelde blijft echter binnen de vastgestelde boven- en ondergrenzen van het gemiddelde emissieniveau.

4.3. Waarborging volume proportioneel monster

Zoals beschreven in paragraaf 4.2 wordt de gemiddelde concentratie in het stallencomplex gebruikt voor de debietberekening. Om deze berekening betrouwbaar te maken, is het essentieel dat een volume proportioneel monster van het gehele stallencomplex wordt genomen.

De waarborging hiervan is gebaseerd op de onderlinge flowverschillen tussen de kritische capillairen in de monsternameleiding. EnviVice meet daarom de flowwaarden van alle kritische capillairen altijd vóór aanvang en ná afloop van elke meetserie. De resultaten van deze metingen zijn opgenomen in bijlage B3.

Als maat voor de onderlinge flowverschillen tussen de capillairen wordt de standaarddeviatie gehanteerd. EnviVice hanteert de volgende acceptatiecriteria:

- Maximale flow-afname over 6 meetsessies (1 meetjaar): ≤ 10%
- Maximale relatieve standaarddeviatie van de flow: ≤ 10%

Gedurende de metingen treedt een geleidelijke flow-afname op door de opbouw van verontreiniging in de capillairen. De totale flow-afname over de meetperiode bedroeg 7%, wat binnen de gestelde norm valt.

De standaarddeviatie bedroeg vóór de metingen 8 mL/min (5%) ten opzichte van de gemiddelde flow. Na afloop van de metingen bedroeg de standaarddeviatie 16 mL/min (10%) ten opzichte van de gemiddelde flow. Beide waarden voldoen aan het gehanteerde acceptatiecriterium van maximaal 10%.

5. Conclusies

Voor het proefstallencomplex Rongen te Oploo, gebruikmakende van de DW2a vloer van Dairy Welfare BV, is een gestandaardiseerde ammoniakemissie gemeten van 10,6 kg/dierplaats/jaar (kg/dp/j). De berekende onder en boven grens zijn respectievelijk 9,1 en 12,9 (10,6 +2,3/-1,5) kg/dp/j. Er zijn verder geen uitbijters in de dataset gevonden.

Referenties

[Ref 1] *Ogink, N., Mosquera, J., & Hol, A. (2017). Protocol voor meting van ammoniakemissie uit huisvestingssystemen in de veehouderij 2013a = Measurement protocol for ammonia emission from housing systems in livestock production 2013a. (Wageningen Livestock Research rapport; No. 1032). Wageningen UR Livestock Research. https://doi.org/10.18174/418425*

[Ref 2] *Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. (2021, 9 augustus). Beoordeling meetplan en bemeetbaarheid: RAV20061 eindadvies meetplan Rongen (Kenmerk RAV20061). RVO*

[Ref 3] *Winkel, A., Brusselman, E., Hensen, A., Otten, G., Vonk, J., Laanen, L., Verfaillie, A., van Dinther, D., Mosquera Losada, J., & Ogink, N. W. M. (2024). Richtlijnen voor het bepalen van emissies uit veestallen (versie 2): Guidelines for determination of emissions from livestock barns (version 2). (Rapport / Wageningen Livestock Research; No. 1525). Wageningen Livestock Research. https://doi.org/10.18174/678752*

[Ref 4] *Werkgroep richtlijnen emissies veehouderij. (2026). Richtlijnen voor het bepalen van emissies uit veestallen (versie 3) [Guidelines for determination of emissions from livestock barns (version 3)] (Rapport 1638). Wageningen Livestock Research. https://doi.org/10.18174/714405*

[Ref 5] *European Co-operation for Accreditation. (2022). EA-4/02 M: 2022: Evaluation of the uncertainty of measurement in calibration (Rev. 03). European Co-operation for Accreditation.*

[Ref 6] *JCGM 100:2008 GUM 1995 with minor corrections, Evaluation of measurement data – Guide to the expression of uncertainty in measurement.*

[ref 7] *Schep, C. A., Vermeulen, E. D. W., van Dooren, H. J. C., Keuskamp, J. A., van Well, E. A. P., & van Deest, K. (2024). Emissies van ammoniak en methaan uit melkveestallen in het netwerk praktijkbedrijven: Tussenresultaten van praktijkmetingen op 15 onderzoeksbedrijven. (Rapport / Wageningen Livestock Research; No. 1487). Wageningen Livestock Research. https://doi.org/10.18174/659372*

ENVIVICE
LUCHTADVIES EN -METING

B1. Analyseresultaten laboratorium

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Envivice
Hans Schiricke
Schouwbroekseweg 48
5616 NW Eindhoven

Klantnr: 35006682

Analyserapport 1556979 PR-024025 sessie 1

Datum: 20.05.2025

Opdracht	1556979 Gas/Lucht
Opdrachtgever	35006682 Envivice
Opdrachtacceptatie	14.05.2025
Monsternemer	Opdrachtgever

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij zenden wij u de resultaten van het door u aangevraagde laboratoriumonderzoek.

Dit rapport mag alleen in zijn geheel worden gereproduceerd. Eventuele bijlagen zijn onderdeel van het rapport.

Let op: alleen de algemene voorwaarden van AL-West gedeponeerd bij de KvK te Deventer, zijn van toepassing.

Indien u nog vragen heeft of aanvullende informatie wenst, verzoeken wij u om contact op te nemen met klantenservice.

Wij vertrouwen erop u met de toegezonden informatie van dienst te zijn.

Dit analyserapport met opdrachtnummer 1556979 en analyserapportversie 1 bevat de analyse(s) van monsternummer(s) 871927-871930.

Met vriendelijke groet,

AL-West B.V. (AGROLAB GROUP), Dhr. Rudie Leuverink, Tel. 31570788112

Parameters uitgevoerd door AL-West BV zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017.

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

TESTING
RvA L 005

DOC-13-25814294-NL-P1

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Analyserapport 1556979 PR-024025 sessie 1

Datum: 20.05.2025

Monster informatie

Monsternummer	Monster beschrijving	Datum monstername
871927	120525M1	12.05.2025 00:00
871928	120525M2	12.05.2025 00:00
871929	120525M3	12.05.2025 00:00
871930	120525M4	12.05.2025 00:00

Klassiek Chemische Analyses

Parameter	Eenheid	871927 120525M1	871928 120525M2	871929 120525M3	871930 120525M4
Ammonium (als N) (impinger)	mg/l	16,4	17,7	0,6	0,7

Start van de test: 14.05.2025
Einde van de test: 20.05.2025

De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste items. In gevallen waarin het laboratorium niet verantwoordelijk was voor de bemonstering, gelden de gerapporteerde resultaten voor de monsters zoals deze zijn ontvangen. Het laboratorium is niet verantwoordelijk voor de door de klant verstrekte informatie. Eventuele klantinformatie in dit analyserapport valt niet onder de accreditatie van het laboratorium en kan de geldigheid van de resultaten beïnvloeden. Gedeeltelijke reproductie van het rapport zonder onze schriftelijke toestemming is niet toegestaan.
In het geval van een conformiteitsverklaring wordt de discrete benadering gebruikt als beslisregel. Dit betekent dat de meetonzekerheid niet wordt meegenomen in de conformiteitsverklaring met een specificatie of norm.

AL-West B.V. (AGROLAB GROUP), Dhr. Rudie Leuverink, Tel. 31570788112

Lijst van methoden

conform NEN-ISO 15923-1	Ammonium (als N) (impinger)

Parameters uitgevoerd door AL-West BV zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017.

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

TESTING
RvA L 005

AL-West B.V.

Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

Projectnummer		Begin van de analyses:	14.05.2025
Projectnaam		Einde van de analyses:	20.05.2025
AL-West Opdrachtnummer	1556979		

Monstergegevens

Monsternr.	Barcode	Boornummer	Monstername	Aanlevering
871927	A00402546480		12.05.25	14.05.25
871928	A00402546499		12.05.25	14.05.25
871929	A00402546502		12.05.25	14.05.25
871930	A00402546468		12.05.25	14.05.25

Kamer van Koophandel Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.: NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

DOC-13-25814354-NL-P1

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Envivice
Hans Schiricke
Schouwbroekseweg 48
5616 NW Eindhoven

Klantnr: 35006682

Analyserapport 1586256 PR-024025

Datum: 25.07.2025

Opdracht	1586256 Gas/Lucht
Opdrachtgever	35006682 Envivice
Opdrachtacceptatie	23.07.2025
Monsternemer	Opdrachtgever

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij zenden wij u de resultaten van het door u aangevraagde laboratoriumonderzoek.

Dit rapport mag alleen in zijn geheel worden gereproduceerd. Eventuele bijlagen zijn onderdeel van het rapport.

Let op: alleen de algemene voorwaarden van AL-West gedeponeerd bij de KvK te Deventer, zijn van toepassing.

Indien u nog vragen heeft of aanvullende informatie wenst, verzoeken wij u om contact op te nemen met klantenservice.

Wij vertrouwen erop u met de toegezonden informatie van dienst te zijn.

Dit analyserapport met opdrachtnummer 1586256 en analyserapportversie 1 bevat de analyse(s) van monsternummer(s) 237774-237777.

Met vriendelijke groet,

AL-West B.V. (AGROLAB GROUP), Dhr. Rudie Leuverink, Tel. 31570788112

Parameters uitgevoerd door AL-West BV zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017.

Kamer van Koophandel Directeur

205422-NL-P1

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Analyserapport 1586256 PR-024025

Datum: 25.07.2025

Monster informatie

Monsternummer	Monster beschrijving	Datum monstername
237774	210725M1	21.07.2025 00:00
237775	210725M2	21.07.2025 00:00
237776	210725M3	21.07.2025 00:00
237777	210725M4	21.07.2025 00:00

Klassiek Chemische Analyses

Parameter	Eenheid	237774 210725M1	237775 210725M2	237776 210725M3	237777 210725M4
Ammonium (als N) (impinger)	mg/l	42,4	57,5	5,5	7,1

Start van de test: 23.07.2025
Einde van de test: 25.07.2025

De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste items. In gevallen waarin het laboratorium niet verantwoordelijk was voor de bemonstering, gelden de gerapporteerde resultaten voor de monsters zoals deze zijn ontvangen. Het laboratorium is niet verantwoordelijk voor de door de klant verstrekte informatie. Eventuele klantinformatie in dit analyserapport valt niet onder de accreditatie van het laboratorium en kan de geldigheid van de resultaten beïnvloeden. Gedeeltelijke reproductie van het rapport zonder onze schriftelijke toestemming is niet toegestaan.
In het geval van een conformiteitsverklaring wordt de discrete benadering gebruikt als beslisregel. Dit betekent dat de meetonzekerheid niet wordt meegenomen in de conformiteitsverklaring met een specificatie of norm.

AL-West B.V. (AGROLAB GROUP), Dhr. Rudie Leuverink, Tel. 31570788112

Lijst van methoden

conform NEN-ISO 15923-1	Ammonium (als N) (impinger)

Parameters uitgevoerd door AL-West BV zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017.

Kamer van Koophandel Directeur

205422-NL-P2

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

Projectnummer		Begin van de analyses:	23.07.2025
Projectnaam		Einde van de analyses:	25.07.2025
AL-West Opdrachtnummer	1586256		

Monstergegevens

Monsternr.	Barcode	Boornummer	Monstername	Aanlevering
237774	A00402855414		21.07.25	23.07.25
237775	A00402855418		21.07.25	23.07.25
237776	A00402855439		21.07.25	23.07.25
237777	A00402855407		21.07.25	23.07.25

Kamer van Koophandel Directeur

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Envivice
Hans Schiricke
Schouwbroekseweg 48
5616 NW Eindhoven

Klantnr: 35006682

Analyserapport 1602915 PR-024025 Sessie 3

Datum: 16.09.2025

Opdracht	1602915 Gas/Lucht
Opdrachtgever	35006682 Envivice
Opdrachtacceptatie	11.09.2025
Monsternemer	Opdrachtgever*)

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij zenden wij u de resultaten van het door u aangevraagde laboratoriumonderzoek.

Dit rapport mag alleen in zijn geheel worden gereproduceerd. Eventuele bijlagen zijn onderdeel van het rapport.

Let op: alleen de algemene voorwaarden van AL-West gedeponeerd bij de KvK te Deventer, zijn van toepassing.

Indien u nog vragen heeft of aanvullende informatie wenst, verzoeken wij u om contact op te nemen met klantenservice.

Wij vertrouwen erop u met de toegezonden informatie van dienst te zijn.

Dit analyserapport met opdrachtnummer 1602915 en analyserapportversie 1 bevat de analyse(s) van monsternummer(s) 328664-328667.

Met vriendelijke groet,

AL-West B.V. (AGROLAB GROUP), Dhr. Rudie Leuverink, Tel. 31570788112
Klantenservice

Parameters uitgevoerd door AL-West BV zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde en/of uitbestede parameters zijn gemarkeerd met het symbool *).

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

TESTING
RvA L 005

DOC-13-26444277-NL-P1

AL-West B.V.

Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Analyserapport 1602915 PR-024025 Sessie 3

Datum: 16.09.2025

Monster informatie

Monsternummer	Monster beschrijving	Datum monstername
328664	080925M1	08.09.2025 00:00
328665	080925M2	08.09.2025 00:00
328666	080925M3	08.09.2025 00:00
328667	080925M4	08.09.2025 00:00

Klassiek Chemische Analyses

Parameter	Eenheid	328664 080925M1	328665 080925M2	328666 080925M3	328667 080925M4
Ammonium (als N) (impinger)	mg/l	36,4	36,0	6,3	6,6

Start van de test: 12.09.2025
Einde van de test: 15.09.2025

De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste items. In gevallen waarin het laboratorium niet verantwoordelijk was voor de bemonstering, gelden de gerapporteerde resultaten voor de monsters zoals deze zijn ontvangen. Het laboratorium is niet verantwoordelijk voor de door de klant verstrekte informatie. Eventuele klantinformatie in dit analyserapport valt niet onder de accreditatie van het laboratorium en kan de geldigheid van de resultaten beïnvloeden. Gedeeltelijke reproductie van het rapport zonder onze schriftelijke toestemming is niet toegestaan.
In het geval van een conformiteitsverklaring wordt de discrete benadering gebruikt als beslisregel. Dit betekent dat de meetonzekerheid niet wordt meegenomen in de conformiteitsverklaring met een specificatie of norm.

AL-West B.V. (AGROLAB GROUP), Dhr. Rudie Leuverink, Tel. 31570788112
Klantenservice

Lijst van methoden

conform NEN-ISO 15923-1	Ammonium (als N) (impinger)

Parameters uitgevoerd door AL-West BV zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde en/of uitbestede parameters zijn gemarkeerd met het symbool *).

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

TESTING
RvA L 005

DOC-13-26444277-NL-P2

AL-West B.V.

Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

Projectnummer		Begin van de analyses:	12.09.2025
Projectnaam		Einde van de analyses:	15.09.2025
AL-West Opdrachtnummer	1602915		

Monstergegevens

Monsternr.	Barcode	Boornummer	Monstername	Aanlevering
328664	A00402855450		08.09.25	11.09.25
328665	A00402855402		08.09.25	12.09.25
328666	A00402855428		08.09.25	12.09.25
328667	A00402855401		08.09.25	12.09.25

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

DOC-13-26444297-NL-P1

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Envivice
Hans Schiricke
Schouwbroekseweg 48
5616 NW Eindhoven

Klantnr: 35006682

Analyserapport 1630401 PR-024025 - sessie 4

Datum: 14.11.2025

Opdracht	1630401 Gas/Lucht
Opdrachtgever	35006682 Envivice
Opdrachtacceptatie	10.11.2025
Monsternemer	Opdrachtgever*)

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij zenden wij u de resultaten van het door u aangevraagde laboratoriumonderzoek.

Dit rapport mag alleen in zijn geheel worden gereproduceerd. Eventuele bijlagen zijn onderdeel van het rapport.

Let op: alleen de algemene voorwaarden van AL-West gedeponeerd bij de KvK te Deventer, zijn van toepassing.

Indien u nog vragen heeft of aanvullende informatie wenst, verzoeken wij u om contact op te nemen met klantenservice.

Wij vertrouwen erop u met de toegezonden informatie van dienst te zijn.

Dit analyserapport met opdrachtnummer 1630401 en analyserapportversie 1 bevat de analyse(s) van monsternummer(s) 471711-471714.

Met vriendelijke groet,

AL-West B.V. (AGROLAB GROUP), Dhr. Rudie Leuverink, Tel. 31570788112
Klantenservice

Parameters uitgevoerd door AL-West BV zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde en/of uitbestede parameters zijn gemarkeerd met het symbool *).

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

TESTING
RvA L 005

DOC-13-2679573-NL-P1

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Analyserapport 1630401 PR-024025 - sessie 4

Datum: 14.11.2025

Monster informatie

Monsternummer	Monster beschrijving	Datum monstername
471711	031125M1	03.11.2025 00:00
471712	031125M2	03.11.2025 00:00
471713	031125M3	03.11.2025 00:00
471714	031125M4	03.11.2025 00:00

Klassiek Chemische Analyses

Parameter	Eenheid	471711 031125M1	471712 031125M2	471713 031125M3	471714 031125M4
Ammonium (als N) (impinger)	mg/l	13,7	13,8	1,3	1,5

De parameter-specifieke meetonzekerheid en informatie over de berekeningsmethode zijn op aanvraag beschikbaar, indien de gerapporteerde resultaten boven de parameterspecifieke rapportagegrens liggen. De minimale prestatiecriteria van de toegepaste methoden zijn in het algemeen gebaseerd op Richtlijn 2009/90/EG van de Europese Commissie met betrekking tot de meetonzekerheid.

Start van de test: 10.11.2025
Einde van de test: 13.11.2025

De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste items. In gevallen waarin het laboratorium niet verantwoordelijk was voor de bemonstering, gelden de gerapporteerde resultaten voor de monsters zoals deze zijn ontvangen. Het laboratorium is niet verantwoordelijk voor de door de klant verstrekte informatie. Eventuele klantinformatie in dit analyserapport valt niet onder de accreditatie van het laboratorium en kan de geldigheid van de resultaten beïnvloeden. Gedeeltelijke reproductie van het rapport zonder onze schriftelijke toestemming is niet toegestaan.
In het geval van een conformiteitsverklaring wordt de discrete benadering gebruikt als beslisregel. Dit betekent dat de meetonzekerheid niet wordt meegenomen in de conformiteitsverklaring met een specificatie of norm.

AL-West B.V. (AGROLAB GROUP), Dhr. Rudie Leuverink, Tel. 31570788112
Klantenservice

Lijst van methoden

conform NEN-ISO 15923-1	Ammonium (als N) (impinger)

Parameters uitgevoerd door AL-West BV zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde en/of uitbestede parameters zijn gemarkeerd met het symbool *).

Kamer van Koophandel
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

TESTING
RvA L 005

DOC-13-2679573-NL-P2

AL-West B.V.

Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

Projectnummer		Begin van de analyses:	10.11.2025
Projectnaam		Einde van de analyses:	13.11.2025
AL-West Opdrachtnummer	1630401		

Monstergegevens

Monsternr.	Barcode	Boornummer	Monstername	Aanlevering
471711	A00402855431		03.11.25	06.11.25
471712	A00402855469		03.11.25	06.11.25
471713	A00402546469		03.11.25	06.11.25
471714	A00402546500		03.11.25	06.11.25

Kamer van Koophandel Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.: NL 811132559 B01

Directeur
ppa. Marc van Gelder
Dr. Paul Wimmer

DOC-13-26790610-NL-P1

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Envivice
Hans Schiricke
Schouwbroekseweg 48
5616 NW Eindhoven

Klantnr: 35006682

Analyserapport 1652587 PR-024025

Datum: 12.01.2026

Opdracht	1652587 Gas/Lucht
Opdrachtgever	35006682 Envivice
Opdrachtacceptatie	08.01.2026
Monsternemer	Opdrachtgever*)

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij zenden wij u de resultaten van het door u aangevraagde laboratoriumonderzoek.

Dit rapport mag alleen in zijn geheel worden gereproduceerd. Eventuele bijlagen zijn onderdeel van het rapport.

Let op: alleen de algemene voorwaarden van AL-West gedeponeerd bij de KvK te Deventer, zijn van toepassing.

Indien u nog vragen heeft of aanvullende informatie wenst, verzoeken wij u om contact op te nemen met klantenservice.

Wij vertrouwen erop u met de toegezonden informatie van dienst te zijn.

Dit analyserapport met opdrachtnummer 1652587 en analyserapportversie 1 bevat de analyse(s) van monsternummer(s) 590785-590788.

Met vriendelijke groet,

AL-West B.V. (AGROLAB GROUP), Dhr. Rudie Leuverink, Tel. 31 570788112
Klantenservice

Parameters uitgevoerd door AL-West BV zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde en/of uitbestede parameters zijn gemarkeerd met het symbool *).

Kamer van Koophandel Dr. Paul Wimmer
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

TESTING
RvA L 005

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Analyserapport 1652587 PR-024025

Datum: 12.01.2026

Monster informatie

Monsternummer	Monster beschrijving	Datum monstername
590785	291225M1	08.12.2025 00:00
590786	291225M2	08.12.2025 00:00
590787	291225M3	08.12.2025 00:00
590788	291225M4	08.12.2025 00:00

Klassiek Chemische Analyses

Parameter	Eenheid	590785 291225M1	590786 291225M2	590787 291225M3	590788 291225M4
Ammonium (als N) (impinger)	mg/l	21,9	24,5	4,9	6,0

De parameter-specifieke meetonzekerheid en informatie over de berekeningsmethode zijn op aanvraag beschikbaar, indien de gerapporteerde resultaten boven de parameterspecifieke rapportagegrens liggen. De minimale prestatiecriteria van de toegepaste methoden zijn in het algemeen gebaseerd op Richtlijn 2009/90/EG van de Europese Commissie met betrekking tot de meetonzekerheid.

Start van de test: 09.01.2026
Einde van de test: 09.01.2026

De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste items. In gevallen waarin het laboratorium niet verantwoordelijk was voor de bemonstering, gelden de gerapporteerde resultaten voor de monsters zoals deze zijn ontvangen. Het laboratorium is niet verantwoordelijk voor de door de klant verstrekte informatie. Eventuele klantinformatie in dit analyserapport valt niet onder de accreditatie van het laboratorium en kan de geldigheid van de resultaten beïnvloeden. Gedeeltelijke reproductie van het rapport zonder onze schriftelijke toestemming is niet toegestaan.
In het geval van een conformiteitsverklaring wordt de discrete benadering gebruikt als beslisregel. Dit betekent dat de meetonzekerheid niet wordt meegenomen in de conformiteitsverklaring met een specificatie of norm.

AL-West B.V. (AGROLAB GROUP), Dhr. Rudie Leuverink, Tel. 31 570788112
Klantenservice

Lijst van methoden

conform NEN-ISO 15923-1	Ammonium (als N) (impinger)

Parameters uitgevoerd door AL-West BV zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde en/of uitbestede parameters zijn gemarkeerd met het symbool *).

Kamer van Koophandel Dr. Paul Wimmer
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

TESTING
RvA L 005

DOC-13-27083215-NL-P2

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Analyserapport 1652587 PR-024025

Datum: 12.01.2026

Bijlage bij Opdrachtnr. 1652587

Conservering, houdbaarheidsdatum en verpakking

In onderstaande analyses staan afwijkingen van de conserveringsrichtlijnen die mogelijk de resultaten beinvloeden.

De houdbaarheidsdatum is verstreken voor de volgende analyses:

Ammonium (als N) (impinger)	590785, 590786, 590787, 590788

Parameters uitgevoerd door AL-West BV zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde en/of uitbestede parameters zijn gemarkeerd met het symbool *).

Kamer van Koophandel Dr. Paul Wimmer
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

TESTING
RvA L 005

DOC-13-27083215-NL-P3

AL-West B.V.

Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

Projectnummer		Begin van de analyses:	09.01.2026
Projectnaam		Einde van de analyses:	09.01.2026
AL-West Opdrachtnummer	1652587		

Monstergegevens

Monsternr.	Barcode	Boornummer	Monstername	Aanlevering
590785	A00402855406		08.12.25	09.01.26
590786	A00402855385		08.12.25	09.01.26
590787	A00402855437		08.12.25	09.01.26
590788	A00402855393		08.12.25	09.01.26

Kamer van Koophandel Dr. Paul Wimmer
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

DOC-13-27083253-NL-P1

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Envivice
Hans Schiricke
Schouwbroekseweg 48
5616 NW Eindhoven

Klantnr: 35006682

Analyserapport 1672847 PR-024025

Datum: 27.02.2026

Opdracht	1672847 Gas/Lucht
Opdrachtgever	35006682 Envivice
Opdrachtacceptatie	26.02.2026
Monsternemer	Opdrachtgever*)

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij zenden wij u de resultaten van het door u aangevraagde laboratoriumonderzoek.

Dit rapport mag alleen in zijn geheel worden gereproduceerd. Eventuele bijlagen zijn onderdeel van het rapport.

Let op: alleen de algemene voorwaarden van AL-West gedeponeerd bij de KvK te Deventer, zijn van toepassing.

Indien u nog vragen heeft of aanvullende informatie wenst, verzoeken wij u om contact op te nemen met klantenservice.

Wij vertrouwen erop u met de toegezonden informatie van dienst te zijn.

Dit analyserapport met opdrachtnummer 1672847 en analyserapportversie 1 bevat de analyse(s) van monsternummer(s) 701709-701712.

Met vriendelijke groet,

AL-West B.V. (AGROLAB GROUP), Dhr. Amedeo Manca, Tel. 31 570788122

Parameters uitgevoerd door AL-West BV zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde en/of uitbestede parameters zijn gemarkeerd met het symbool *).

Kamer van Koophandel Dr. Paul Wimmer
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

TESTING
RvA L 005

DOC-13-27368599-NL-P1

AL-West B.V.

Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

AGROLAB GROUP
Your labs. Your service.

Analyserapport 1672847 PR-024025

Datum: 27.02.2026

Monster informatie

Monsternummer	Monster beschrijving	Datum monstername
701709	230226M1	23.02.2026 00:00
701710	230226M2	23.02.2026 00:00
701711	230226M3	23.02.2026 00:00
701712	230226M4	23.02.2026 00:00

Klassiek Chemische Analyses

Parameter	Eenheid	701709 230226M1	701710 230226M2	701711 230226M3	701712 230226M4
Ammonium (als N) (impinger)	mg/l	34,8	28,8	4,9	5,4

De parameter-specifieke meetonzekerheid en informatie over de berekeningsmethode zijn op aanvraag beschikbaar, indien de gerapporteerde resultaten boven de parameterspecifieke rapportagegrens liggen. De minimale prestatiecriteria van de toegepaste methoden zijn in het algemeen gebaseerd op Richtlijn 2009/90/EG van de Europese Commissie met betrekking tot de meetonzekerheid.

Start van de test: 26.02.2026
Einde van de test: 27.02.2026

De resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste items. In gevallen waarin het laboratorium niet verantwoordelijk was voor de bemonstering, gelden de gerapporteerde resultaten voor de monsters zoals deze zijn ontvangen. Het laboratorium is niet verantwoordelijk voor de door de klant verstrekte informatie. Eventuele klantinformatie in dit analyserapport valt niet onder de accreditatie van het laboratorium en kan de geldigheid van de resultaten beïnvloeden. Gedeeltelijke reproductie van het rapport zonder onze schriftelijke toestemming is niet toegestaan.
In het geval van een conformiteitsverklaring wordt de discrete benadering gebruikt als beslisregel. Dit betekent dat de meetonzekerheid niet wordt meegenomen in de conformiteitsverklaring met een specificatie of norm.

AL-West B.V. (AGROLAB GROUP), Dhr. Amedeo Manca, Tel. 31 570788122

Lijst van methoden

conform NEN-ISO 15923-1	Ammonium (als N) (impinger)

Parameters uitgevoerd door AL-West BV zijn geaccrediteerd volgens EN ISO/IEC 17025:2017. Alleen niet-geaccrediteerde en/of uitbestede parameters zijn gemarkeerd met het symbool *).

Kamer van Koophandel Dr. Paul Wimmer
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

TESTING
RvA L 005

DOC-13-27368599-NL-P2

AL-West B.V.
Dortmundstraat 16B, 7418 BH Deventer, the Netherlands
Tel. +31(0)570 788110
e-Mail: info@al-west.nl, www.al-west.nl

Projectnummer		Begin van de analyses:	26.02.2026
Projectnaam		Einde van de analyses:	27.02.2026
AL-West Opdrachtnummer	1672847		

Monstergegevens

Monsternr.	Barcode	Boornummer	Monstername	Aanlevering
701709	A00403154621		23.02.26	26.02.26
701710	A00403154845		23.02.26	26.02.26
701711	A00403154853		23.02.26	26.02.26
701712	A00403154854		23.02.26	26.02.26

Kamer van Koophandel Dr. Paul Wimmer
Nr. 08110898
VAT/BTW-ID-Nr.:
NL 811132559 B01

DOC-13-27368613-NL-P1

ENVIVICE
LUCHTADVIES EN -METING

B2. Basisgegevens emissieberekening

GENERAL INFORMATION				MEASUREMENT CONDITIONS								
Measurement institute	Animal Category	Housing system	Measurement location	Measurement period	Measurement day (in period)	Date	Day in year	Outside temperature [oC]	Outside RH [%]	Inside temperature [oC]	Inside RH [%]	Winddirection
EnviVice	Melkvee	RAV20061	Oploo	Sessie 1	1	12-mei-25		22,5	36	24,1	42	69
EnviVice	Melkvee	RAV20061	Oploo	Sessie 2	2	21-jul-25		22,6	68	20,1	79	214
EnviVice	Melkvee	RAV20061	Oploo	Sessie 3	3	8-sep-25		20,2	75	20,5	81	328
EnviVice	Melkvee	RAV20061	Oploo	Sessie 4	4	3-nov-25		12,8	87	12,8	87	194
EnviVice	Melkvee	RAV20061	Oploo	Sessie 5	5	29-dec-25		3,5	96	5,3	95	300
EnviVice	Melkvee	RAV20061	Oploo	Sessie 6	6	23-feb-26		11,3	82	10,8	90	225

		ANIMAL OCCUPATION					MANAGEMENT				MILK PRODUCTION AND COMPOSITION			
Date	Windspeed (10 m height) [m/s]	Animal places	Milking cows	Dry cows	Heifers (pregnant)	Heifers (not pregnant)	Floor type (0: slatted floor; 1: closed floor)	Walking area per animal (m2)	Grazing (hours per day)	Closed cubicles	Milk production [kg/animal/day]	Milk [% protein]	Milk [% fat]	Urea content in milk [mg/100g]
12-mei-25	4,0	1052	1000	0	0	0	1	3,4	0	0	34,6			23
21-jul-25	4,1	1052	875	0	0	0	1	3,4	0	0	34,6			20
8-sep-25	1,2	1052	870	0	0	0	1	3,4	0	0	35,2			19
3-nov-25	4,9	1052	870	80	40	0	1	3,4	0	0	36,7			19
29-dec-25	1,5	1052	870	80	40	0	1	3,4	0	0	36,7			19
23-feb-26	4,0	1052	870	80	40	0	1	3,4	0	0	36,7			19

	ANIMAL PRODUCTION CHARACTERISTICS									MEASURED CONCENTRATIONS			
Date	Weight milking cows [kg]	Weight dry cows [kg]	Weight heifers (pregnant) [kg]	Weight heifers (not pregnant) [kg]	Days in pregnancy (milking cows)	Days in pregnancy (dry cows)	Days in pregnancy (heifers)	Energy value of feed (heifers; MJ/kg dry matter)	Weight gain heifers [kg/day]	CO2 inside [ppm]	CO2 outside [ppm]	NH3 inside [mg/m3]	NH3 outside [mg/m3]
12-mei-25	650		400		160		140	10	0,6	617	402	1,23	0,04
21-jul-25	650		400		160		140	10	0,6	638	398	1,79	0,28
8-sep-25	650		400		160		140	10	0,6	730	387	2,12	0,20
3-nov-25	650		400		160		140	10	0,6	580	408	0,83	0,08
29-dec-25	650		400		160		140	10	0,6	961	380	2,14	0,42
23-feb-26	650		400		160		140	10	0,6	709	423	1,35	0,24

	HERD COMPOSITION							HEAT PRODUCTION				
Date	Number of animals	Dairy cows (milking + dry)	% closed cubicles	Occupation rate (%)	Dairy cows (%)	Heifers vs. dairy cows (%)	Dry cows vs. dairy cows (%)	Heat production milking cows (hpu)	Heat production dry cows (hpu)	Heat production heifers (pregnant) (hpu)	Heat production heifers (not pregnant) (hpu)	Total heat production (hpu)
12-mei-25	1000	1000	0,0	95,1	100,0	0,0	0,0	1548	0	0	0	1548
21-jul-25	875	875	0,0	83,2	100,0	0,0	0,0	1354	0	0	0	1354
8-sep-25	870	870	0,0	82,7	100,0	0,0	0,0	1358	0	0	0	1358
3-nov-25	990	950	0,0	94,1	96,0	4,2	8,4	1387	71	27	0	1485
29-dec-25	990	950	0,0	94,1	96,0	4,2	8,4	1387	71	27	0	1485
23-feb-26	990	950	0,0	94,1	96,0	4,2	8,4	1387	71	27	0	1485

		VENTILATION RATE AND EMISSIONS		
Date	Total heat production corrected for temperature (hpu)	Ventilation rate [m3/h]	Ventilation rate [m3/h per animal]	NH3 Emission [kg/year per animal place]
12-mei-25	1523	1273848	1274	12,6
21-jul-25	1353	1014358	1159	12,7
8-sep-25	1355	712249	819	11,4
3-nov-25	1528	1603053	1619	10,0
29-dec-25	1572	487025	492	7,0
23-feb-26	1539	968790	979	9,0

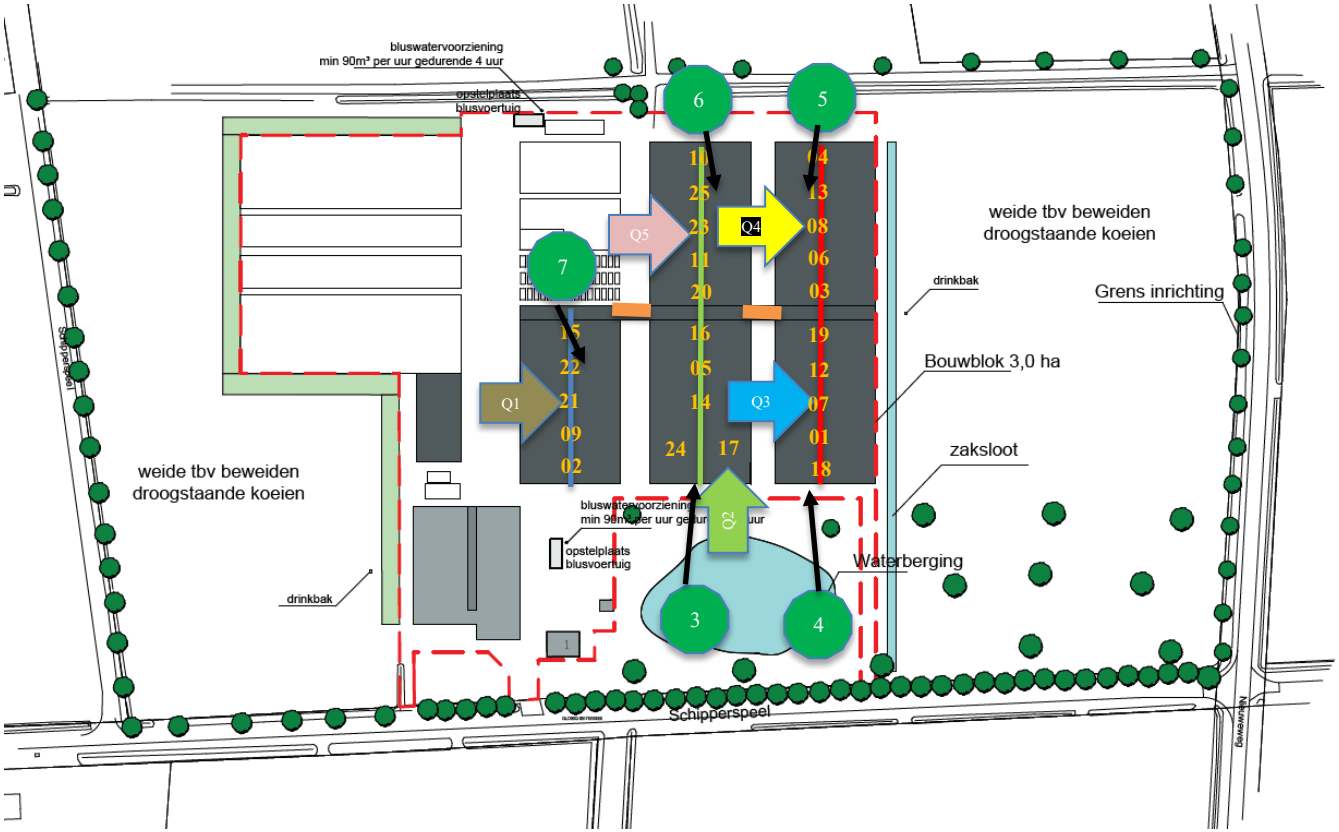
datum	uur	CO_2 [ppm]	NH_3 [mg/m^3]	Debiet [m^3/uur]	Debiet per koe [m^3/uur/koe]	NH_3 factor niet gestandaardiseerd [kg/dp/jaar][a)]	NH_3 factor gestandaardiseerd [kg/dp/jaar][b)]	T buiten [gr. C]
12-5-2025	24 uur gem	617	1,23	1273848	1274	12,6	10,8	22,5
21-7-2025	24 uur gem	638	1,79	1014358	1159	12,7	11,8	22,6
8-9-2025	24 uur gem	730	2,12	712249	819	11,4	11,2	20,2
4-11-2025	24 uur gem	580	0,83	1603053	1619	10,0	11,0	12,8
29-12-2025	24 uur gem	961	2,14	487025	492	7,0	8,8	3,5
23-2-2026	24 uur gem	709	1,35	968790	979	9,0	10,1	11,3

a) betrokken op standaard omstandigheden (293 K; 101,3 kPa) en droog afgas.

b) gestandaardiseerd naar 4,5 m2 mest besmeurd oppervlak; 10,5 graden Celsius buitentemperatuur en 23 mg/l ureum.

ENVIVICE
LUCHTADVIES EN -METING

Bijlage 3: Meetleidingen emissie in stallen en afschermingsconstructie

Meetleiding met kritische orifices 0,14 mm (oranje) met nummers 2, 9, 21, 22 en 15 van Zuid naar Noord; Q1 punt bruin op locatie 21 (stal E)

Meetleiding met kritische orifices 0,14 mm (Oranje) met nummers 24, 17, 14, 5, 16, 20, 11, 23, 25 en 10 van Zuid naar Noord; Q2 groen en Q5 Roze (stallen stallen C en D)

Meetleiding met kritische orifices 0,14 mm (Oranje) met nummers 18, 1, 7, 12, 19, 3, 6, 8, 13 en 4 van Zuid naar Noord; Q3 blauw op locatie 7 en Q4 geel op locatie 8 (stallen B en A)

Horizontale afschermingsconstructie looppaden naar melkstal

7

Stal nummering volgens milieutekening

Schouwbroekseweg 48, 5616 NW, Eindhoven, T: 06 83252355,
KvK nr. 17284829, BTW nr. NL001699127B77, e-mail: postbus@envivice.nl, *www.envivice.nl*

In foto B3.1. is een oranje orifice met voorgeschakeld filter weergegeven.

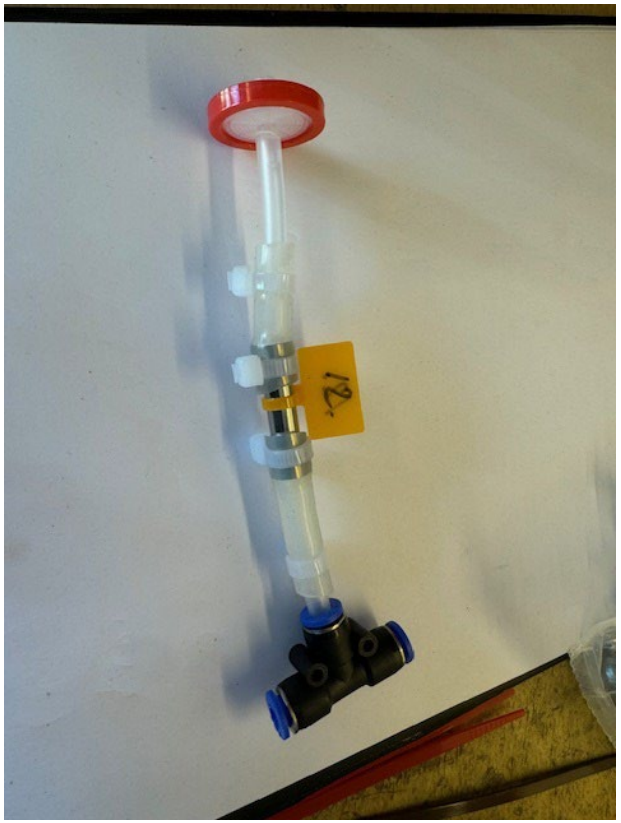

Foto B3.1. Oranje orifice (nummer 12) met voorgeschakeld filter.

ENVIVICE
LUCHTADVIES EN -METING

Tabel B3.1. Individueel gemeten flows bij kritische onderdruk (> 0,5 bar) in meetleiding.

Orifice	Flow [ml/min]	Datum gecontroleerd	Flow [ml/min]	Datum gecontroleerd	Opmerkingen
Oranje01	170	22-10-2024	132	30-4-2026	na 1 jaar meten 6 x SRM 24 uur project Rongen PR-024025
Oranje02	161	22-10-2024	160	30-4-2026	na 1 jaar meten 6 x SRM 24 uur project Rongen PR-024025
Oranje03	173	22-10-2024	161[a)]	30-4-2026	na 1 jaar meten 6 x SRM 24 uur project Rongen PR-024025; tijdens meten (90) waarschijnlijk stof ingekomen; geen representatieve meting
Oranje04	175	22-10-2024	167	30-4-2026	na 1 jaar meten 6 x SRM 24 uur project Rongen PR-024025
Oranje05	166	22-10-2024	160	30-4-2026	na 1 jaar meten 6 x SRM 24 uur project Rongen PR-024025
Oranje06	186	22-10-2024	188	30-4-2026	na 1 jaar meten 6 x SRM 24 uur project Rongen PR-024025
Oranje07	178	22-10-2024	173	30-4-2026	na 1 jaar meten 6 x SRM 24 uur project Rongen PR-024025
Oranje08	162	22-10-2024	167	30-4-2026	na 1 jaar meten 6 x SRM 24 uur project Rongen PR-024025
Oranje09	170	22-10-2024	169	30-4-2026	na 1 jaar meten 6 x SRM 24 uur project Rongen PR-024025
Oranje10	168	22-10-2024	167	30-4-2026	na 1 jaar meten 6 x SRM 24 uur project Rongen PR-024025
Oranje11	177	22-10-2024	171	30-4-2026	na 1 jaar meten 6 x SRM 24 uur project Rongen PR-024025
Oranje12	174	22-10-2024	127	30-4-2026	na 1 jaar meten 6 x SRM 24 uur project Rongen PR-024025
Oranje13	146	22-10-2024	145	30-4-2026	na 1 jaar meten 6 x SRM 24 uur project Rongen PR-024025
Oranje14	161	22-10-2024	160	30-4-2026	na 1 jaar meten 6 x SRM 24 uur project Rongen PR-024025
Oranje15	162	22-10-2024	172	30-4-2026	na 1 jaar meten 6 x SRM 24 uur project Rongen PR-024025
Oranje16	164	22-10-2024	132	30-4-2026	na 1 jaar meten 6 x SRM 24 uur project Rongen PR-024025
Oranje17	174	22-10-2024	162[a)]	-	bij verwijderen meetleiding kwijtgeraakt
Oranje18	178	22-10-2024	135	30-4-2026	na 1 jaar meten 6 x SRM 24 uur project Rongen PR-024025
Oranje19	177	22-10-2024	160	30-4-2026	na 1 jaar meten 6 x SRM 24 uur Rongen Rongen PR-024025
Oranje20	175	22-10-2024	124	30-4-2026	na 1 jaar meten 6 x SRM 24 uur project Rongen PR-024025
Oranje21	173	22-10-2024	161[a)]	-	bij verwijderen meetleiding kwijtgeraakt
Oranje22	175	22-10-2024	168	30-4-2026	na 1 jaar meten 6 x SRM 24 uur project Rongen PR-024025

ENVIVICE
LUCHTADVIES EN -METING

Oranje23	172	22-10-2024	168	30-4-2026	na 1 jaar meten 6 x SRM 24 uur project Rongen PR-024025
Oranje24	171	22-10-2024	168	30-4-2026	na 1 jaar meten 6 x SRM 24 uur project Rongen PR-024025
Oranje25	166	22-10-2024	166	30-4-2026	na 1 jaar meten 6 x SRM 24 uur project Rongen PR-024025
gemiddeld	170		159	93%	afname gemiddelde flow
standaarddeviatie	8		16		
standaard meetfout	2		3		
minimum	146		124		
maximum	186		188		
totaal flow	4254		3963	93%	afname totale flow

a) na meting niet mogelijk, aangenomen dat de flow met gemiddeld 7% is afgenomen

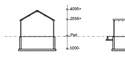
Foto B3.2. Foto van horizontale afschermingsconstructie looppaden melkvee naar melkstal.

ENVIVICE
LUCHTADVIES EN -METING

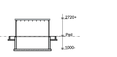
B4. Staltekening

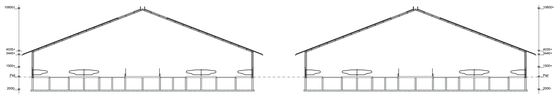
Doorsnede A-A

Doorsnede H-H

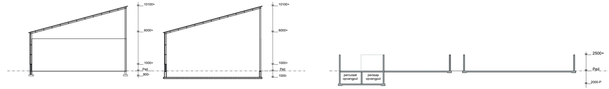
Doorsnede I-I

Doorsnede C-C

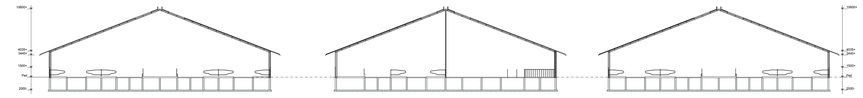
Doorsnede E-E

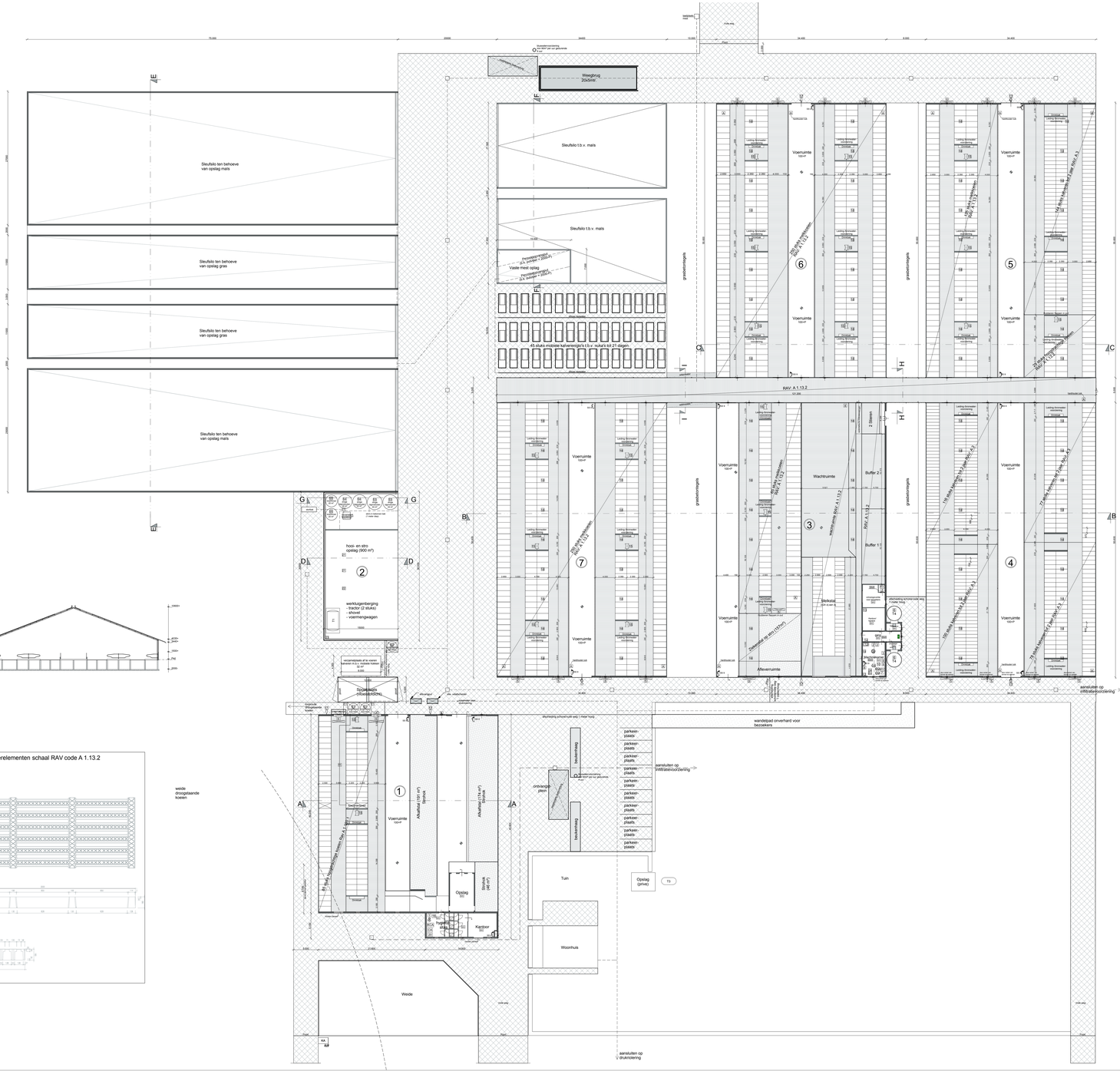
Doorsnede D-D

Doorsnede G-G

Doorsnede F-F

Doorsnede B-B

Sleufsilo ten behoeve van opslag maïs
Sleufsilo ten behoeve van opslag gras
Sleufsilo ten behoeve van opslag gras
Sleufsilo ten behoeve van opslag maïs
Sleufsilo t.b.v. maïs
Sleufsilo t.b.v. maïs
45 stuks ruwvoer kuilvoergoot t.b.v. sukuru of 21 dagen
RAV A 1.13.2
hooi- en stro opslag (900 m²)
werktuigenberging - tractor (2 stuks) - shovel - voermengwagen
Schaftenwagen (Woonwagen)
Voerruimte
Afkalfstal (181 m²) Opstal
Opslag
Kantoor
Wachtruimte
Melkstal
Buffer 1
Buffer 2
Afkalfruimte
Tuin
Woonhuis
Weide
wandelpad onverhard voor bezoekers
parkeerplaats
aansluiten op drinkleidingvoorziening
aansluiten op drukriolering
aansluiten op riolering
graanloods
graanloods
graanloods
graanloods
Loading Bunkwagen
Voerruimte
Opslag (grindbed)
Opslag (grive)
Opslag (grive)
Opslag (grive

ENVIVICE
LUCHTADVIES EN -METING

B5. Dixon's Q-test

NH3 factor gestandaardiseerd [kg/dp/jaar]	Q gap/range*	Q<Q_crit
8,8	0,44	Geen Uitbijter
10,1	0,23	Geen Uitbijter
10,8	0,06	Geen Uitbijter
11,0	0,06	Geen Uitbijter
11,2	0,06	Geen Uitbijter
11,8	0,20	Geen Uitbijter

*gap m.b.t. dichtst bijliggende waarde

Q_crit 95% n=6	0,625	
standaard deviatie s	1,0	[kg/dp/jaar]
gemiddelde	10,6	[kg/dp/jaar]
minimum	8,8	[kg/dp/jaar]
maximum	11,8	[kg/dp/jaar]
range	3,0	[kg/dp/jaar]

B6. Beschrijving meetonzekerheid

Foutanalyse van de emissiemeting

Een eenduidige en conforme berekening van de meetonzekerheid wordt op dit moment nog niet voorgeschreven door de meetprotocollen WUR 1032a [ref 1], 1525 [ref 3] en 1638 [ref 4]. De discussie hieromtrent vindt op dit moment plaats binnen het NEN-traject voor stalmetingen en binnen de VKL-A[1], waaraan EnviVice deelneemt. Tot er normstelling is, is het aan de meetinstantie zelf om de meetfout te bepalen.
EnviVice hanteert hiervoor de volgende werkwijze. De meetfout van de emissie wordt bepaald door twee bijdragen: de meetfout in de ammoniakconcentratiemetingen en de meetfout in de debietmeting. De individuele foutbijdragen zijn opgenomen in tabel B6.1.

Asymmetrische meetonzekerheid in de debietmeting (C in tabel B6.1)

Het ventilatiedebiet wordt berekend op basis van de CO_2-massabalans, afhankelijk van volgende vergelijking:

$$Q \sim \frac{P_{CO2,dieren}}{C_{CO2,stal} - C_{CO2,buiten}}$$

Waarbij:

$P_{CO_2,dieren}$, de CO_2-productiefactor van de dieren (hpu)
$C_{CO_2,stal}$, de CO_2-concentratie in de stal (ppm)
$C_{CO_2,buiten}$, de CO_2-concentratie buiten (ppm)

De kwadratenmethode voor de voortplanting van onzekerheden is toepasbaar op vrijwel alle componenten van de meetfout, met uitzondering van de fout op het berekende ventilatiedebiet. De kwadratenmethode is gebaseerd op linearisatie via een eerste-orde Taylorbenadering, en is alleen geldig wanneer de onzekerheid op de invoergrootheden klein is ten opzichte van de gevoeligheid van de functie, zie EA-4/02 M:2022 §4 [ref 5] en JCGM 100:2008 §5.1.2 [ref 6]. Dit is hier niet het geval: de meetfout op de individuele CO_2-concentraties is van vergelijkbare grootte als het concentratieverschil ($C_{CO_2,stal} - C_{CO_2,buiten}$).

[1] *VKL-A (vereniging kwaliteit luchtmetingen – Agrarisch), vereniging van luchtmeetinstanties die metingen verrichten in de agrarische sector.*

Hierdoor is de lineaire benadering onvoldoende nauwkeurig en is de kwadratenmethode niet langer toepasbaar.

Berekeningswijze van de asymmetrische meetonzekerheid in debietbepaling

De asymmetrische fout wordt bepaald door de grenzen van het concentratieverschil expliciet door te rekenen. De onderstaande afleiding betreft uitsluitend de bijdrage van de CO_2-concentraties; de onzekerheid in de productiefactor $P_{CO_2,dieren}$ wordt hierin nog niet meegenomen.
Voor een verband van de vorm:

$$c = \frac{1}{a - b}$$

waar de fouten in a en b (respectievelijk δa en δb) vergelijkbaar zijn met het verschil (a − b), kan de boven- en ondergrens als volgt worden bepaald:

$$c_{min} = \frac{1}{(a - b) + \sqrt{\delta a^2 + \delta b^2}}$$

$$c_{max} = \frac{1}{(a - b) - \sqrt{\delta a^2 + \delta b^2}}$$

Waarin aangenomen wordt dat de meetfout in de CO_2-concentraties (zowel de stal als buitenlucht concentratie) een symmetrisch foutprofiel heeft en dat de gemeten concentraties niet gecorreleerd zijn; dit wordt op dit moment nader onderzocht. De boven- en ondergrens van c wordt bepaald als:

$$\delta c^+ = c_{max} - c$$

$$\delta c^- = c_{min} - c$$

De bijbehorende boven- en ondergrens van het ventilatiedebiet zijn dan bij een worst-case aanname (zie D.10 [ref 5]):

$$\delta Q^- = \sqrt{\delta c^{-2} + \delta P_{CO2,dieren}{}^2}$$

$$\delta Q^+ = \sqrt{\delta c^{+2} + \delta P_{CO2,dieren}{}^2}$$

De boven- en ondergrens van de emissie volgen hieruit als:

$$\delta E^{-} = \sqrt{\delta C_{NH3,stal}{}^{2} + \delta C_{NH3,buiten}{}^{2} + \delta Q^{-2}}$$

$$\delta E^{+} = \sqrt{\delta C_{NH3,stal}{}^{2} + \delta C_{NH3,buiten}{}^{2} + \delta Q^{+2}}$$

Dit zijn de fouten van een enkele meetsessie. De meetfout op de gemiddelde emissie wordt:

$$\delta E_{gem}{}^{-} = \frac{1}{6}\sqrt{\sum_{n=1}^{6} \delta E^{-}{}_{n}{}^{2}}$$

$$\delta E_{gem}{}^{+} = \frac{1}{6}\sqrt{\sum_{n=1}^{6} \delta E^{+}{}_{n}{}^{2}}$$

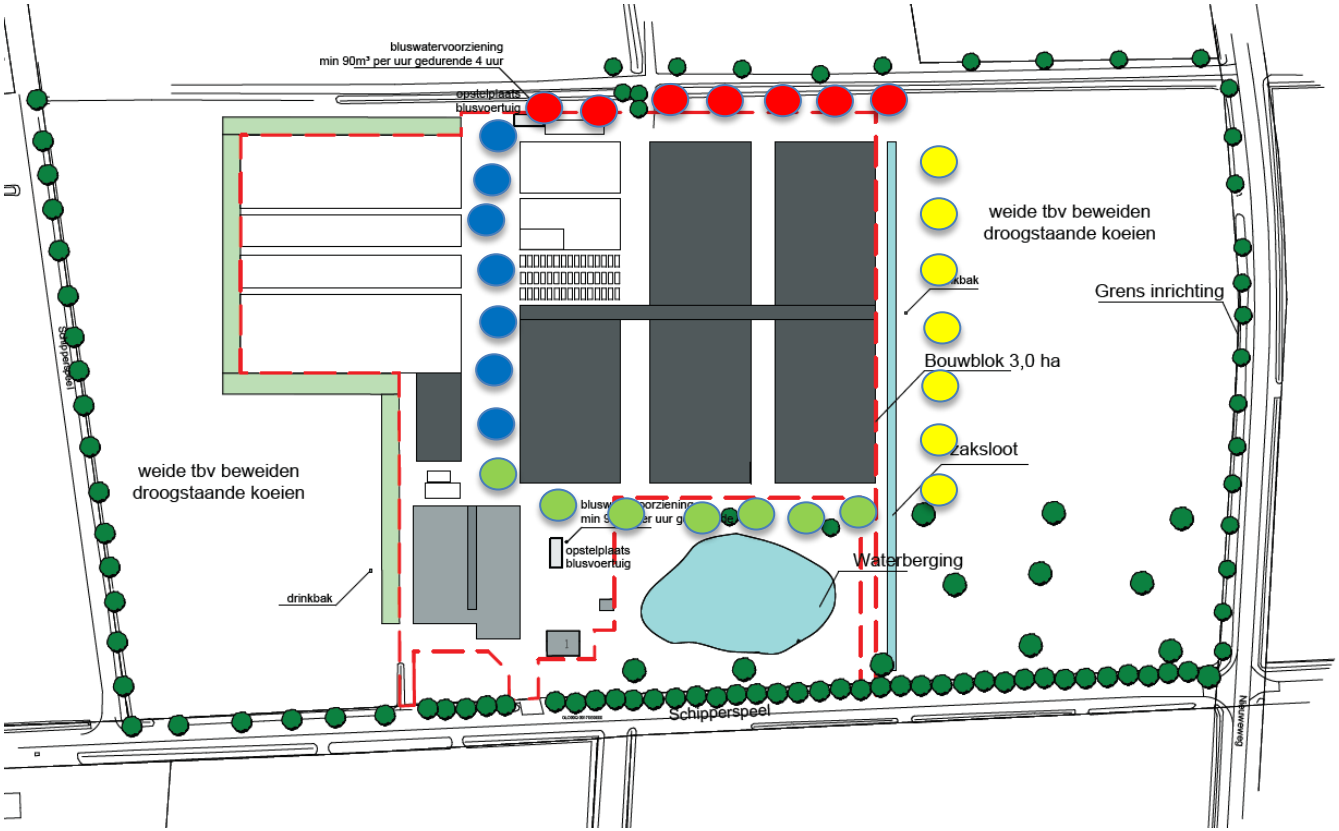
Waar *n* staat voor de deelmeting, lopend van 1 tot 6.

Tabel B6.1. Overzicht individuele meetfouten

Parameter	*Absolute meetfout*	*Eenheid*	*Relatieve meetfout (ΔQ/Q)*	*Eenheid*	*Range*	*Eenheid*	*Opmerking*
A. CO2 meting stal							
A.1. Inhomogeniteit meetvlak stal			**10**	%			Gebaseerd op orfice metingen
A.2. Verliezen (lek in leidingwerk)			2	%			
A.3. Kalibratie (nul en span)			2	%			
A.4. Lineariteit afwijking			1	%	5000	ppm	
A.5. Meting (ruis)	5	ppm	0,1	%	5000	ppm	
A.6. Kruisgevoeligheid CH4	0,12	ppm CO2/ppm CH4	0,4	%	25	ppm CH4	nog nader te bepalen; waarde is schatting
A.7. Temperatuur drift			0,2	%			
Totaal			**10,5**	**%**			
B. CO2 meting buiten							
B.1. Inhomogeniteit meetvlak			**5**	%			
B.2. Verliezen (lek in leidingwerk)			2	%			
B.3. Kalibratie (nul en span)			2	%			
B.4. Lineariteit afwijking			1	%			
B.5. Meting (ruis)	5	ppm	0,1	%	5000	ppm	
B.6. Kruisgevoeligheid CH4	0,12	ppm CO2/ppm CH4	0,4	%	25	ppm CH4	nog nader te bepalen; waarde is schatting
B.7. Temperatuur drift			0,1	%			
Totaal			**5,8**	**%**			
C. CO2 massabalansmethode							
C.1. Productiefactor (PCO_2)			25	%			op basis van CIGR rekenregels die in 2002/2008 bepaald zijn
C.2. Delta CO2 concentratie (ΔCO_2)							Afhankelijk van CO_2 delta
Totaal				**%**			
D. Monsterneming NH3 stal							
D.1. Inhomogeniteit meetvlak stal			**20**	%			
D.2. Verliezen			2	%			
D.3. Weging opmaakvolume	0,2	g	0,013	%	1500	g	
D.4. Monstername volume	0,2	l	0,011	%	1872	liter	
D.5. Gasmeter temperatuur	5	K	1,8	%	273	K	
D.6. Atmosferische druk	0,1	kPa	0,1	%	101,3	kPa	
Totaal			**20,2**	**%**			
E. Monsterneming NH3 buitenlucht							
E.1. Inhomogeniteit meetvlak stal			**5**	%			
E.2. Verliezen			2	%			
E.3. Weging opmaakvolume	0,2	g	0,013	%	1500	g	
E.4. Monstername volume	0,2	l	0,011	%	1872	liter	
E.5. Gasmeter temperatuur	5	K	1,8	%	273	K	
E.6. Atmosferische druk	0,1	kPa	0,1	%	101,3	kPa	
Totaal			**5,7**	**%**			
F. Analyse NH3							
F.1. Totale analysefout			**10**	**%**			**Voor beide analyses in duplo stal en buitenlucht 5% meetfout in analyse**

ENVIVICE
LUCHTADVIES EN -METING

Bijlage B7 Omgevingskaart stal Rongen, opstelling buitenluchtmeting bij verschillende windrichtingen

buitenluchtmetingen meetlijn bij NO wind (0 - 90 graden)

buitenluchtmetingen meetlijn bij ZO wind (90 - 180 graden)

buitenluchtmetingen meetlijn bij ZW wind (180 - 270 graden)

buitenluchtmetingen meetlijn bij NW wind (270 - 360 graden)

Schouwbroekseweg 48, 5616 NW, Eindhoven, T: 06 83252355,
KvK nr. 17284829, BTW nr. NL001699127B77, e-mail: postbus@envivice.nl, *www.envivice.nl*

COLOFON

Opdrachtgever	*Dairy Welfare BV*	*Meettechnici*	*HS/LR*
Projectnummer	*PR-024025*	*Projectleider*	*HS*
Bedrijf	*Vecunda*	*Protocollist*	*LR*
Adres	*Schipperspeel 1 Oploo*		

ENVIVICE
LUCHTADVIES EN -METING

Apparaattype	EnviVice-ID	Functie	Meetmethode	Methodeclassificatie	Meetcomponent	Monsterlocatie	Range
Testo 174 H	EVMA111	Sensor	NTC + Capacitatieve vochtsensor	SRM	T & RV	Buitenlucht	-20-70 °C
Testo 174 H	EVMA276	Sensor	NTC + Capacitatieve vochtsensor	SRM	T & RV	Stallucht	-20-70 °C
Ijkgewicht (500 g)	EVMA002[a)]	Massabepaling	-	SRM	NH_3	-	-
Bovenweger	EVMA005	Massabepaling	EMFR	SRM	NH_3	-	0 - 1200 g
Referentie gasmeter	EVMA001[b)]	Luchtvolume	Droge gasmeter	SRM	NH_3	-	0,667 - 100 L/min
Gasmeter	EVMA067	Luchtvolume	Droge gasmeter	SRM	NH_3	Stallucht	0,667 - 100 L/min
Gasmeter	EVMA068	Luchtvolume	Droge gasmeter	SRM	NH_3	Stallucht	0,667 - 100 L/min
Gasmeter	EVMA069	Luchtvolume	Droge gasmeter	SRM	NH_3	Buitenlucht	0,667 - 100 L/min
Gasmeter	EVMA070	Luchtvolume	Droge gasmeter	SRM	NH_3	Buitenlucht	0,667 - 100 L/min
Absorptie NH_3 in H_2SO_4	-	-	Natchemische absorptie (duplo)	SRM	NH_3	Stallucht	> 0,02 mg/Nm^3
Absorptie NH_3 in H_2SO_4	-	-	Natchemische absorptie (duplo)	SRM	NH_3	Buitenlucht	> 0,02 mg/Nm^3
Siemens Ultramat 23	EVMA247[c)]	Analyser	NDIR	SRM	CO_2	Stallucht	0-5000 ppm
Siemens Ultramat 23	EVMA247[c)]	Analyser	NDIR	SRM	CO_2	Buitenlucht	0-5000 ppm
Siemens Ultramat 23	EVMA355[c)]	Analyser	NDIR	SRM	CH_4	Stallucht	0-500 ppm
Siemens Ultramat 23	EVMA355[c)]	Analyser	NDIR	SRM	CH_4	Buitenlucht	0-500 ppm
BIOS Defender 510	EVMA174[d)]	Flowmeter	DryCal®	SRM	flow	-	100-5000 ml/min
SFC5500	EVMA409	Massflow controller	-	SRM	flow	-	0 - 500 mL/min
SFC5500	EVMA425	Massflow controller	-	SRM	flow	-	0 -2000 mL/min

a) Deutschen Kalibrierdienst (DKD) Calibration Certificate D-K-19408-01-00 G5-217

b) Deutschen Kalibrierdienst (DKD) Calibration Certificate D-K-17589-01-00 36288

c) Deutschen Kalibrierdienst (DKD) Calibration Certificate D-K-14054-01-00 390019851

d) RvA Calibration Certificate K 149 nummer 105809